

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hlušíka, Ph.D. ve věci

žalobce: **M. Z.**
t.č. ve výkonu trestu odnětí svobody
zastoupený advokátem Mgr. Theobaldem Ptoszkem
sídlem Horní 1642/55A, 700 30 Ostrava

proti
žalovanému: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Heřmanice**
Orlovská 670/35, 713 02 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2023, č. j. VS-32891/ČJ-2023-803532-KT,
ve věci kázeňského trestu

takto:

- I. Rozhodnutí Vězeňské služby České republiky, Věznice Heřmanice ze dne 23. 3. 2023, č. j. VS-32891/ČJ-2023-803532-KT o stížnosti a rozhodnutí ze dne 15. 3. 2023, č. j. VS-32891/ČJ-2023-803532-KT o uložení kázeňského trestu **se zrušují** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 13 200 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám Mgr. Theobalda Ptoszka, advokáta se sídlem Horní 1642/55A, 700 30 Ostrava.

Odůvodnění:

1. Včas doručenou žalobou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2023 o stížnosti a rozhodnutí ze dne 15. 3. 2023 o uložení kázeňského trestu 10 dnů celodenního umístění do uzavřeného oddílu podle § 46 odst. 3 písm. g) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o VTOS“).
2. Žalobce v žalobě namítl, že jeho jednání je v obou rozhodnutích popsáno zcela vágně a absentuje v nich důkazní základ. Žalovaný přikládá větší význam hodnověrnosti tvrzení příslušníků vězeňské služby s odkazem na jejich služební přísahu, neuvádí důvody, proč nepovažuje za věrohodná tvrzení žalobce. Žalobce byl přitom eskortován za účelem řešení svých zdravotních obtíží, musel tedy mít zájem na tom, aby úkon proběhl bez komplikací. Nebylo zjištěno stanovisko zdravotnického personálu, celé vytýkané jednání tak zůstává pouze v rovině tvrzení žalobce proti tvrzení dvou pracovníků vězeňské služby. Žalobce nemá v rámci výkonu trestu žádné negativní záznamy vyjma žalobou napadeného rozhodnutí, jeho výkon trestu je zcela bezproblémový, žalobce je aktivní nad rámec svých povinností.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že v kázeňském řízení postupoval v souladu s právními předpisy. Žalobce po celou dobu eskorty nespolupracoval, neplnil příkazy eskortní skupiny, choval se arogantně, vyhrožoval a zasahoval do donucovacích prostředků. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.
4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Rozhodoval přitom v souladu s § 51 s. ř. s. bez nařízení jednání.
5. Soud předesílá, že nemá ve zvyku citovat rozsáhlé pasáže ze správních spisů, nicméně v tomto případě to považuje za nutné. Z obsahu správních spisů soud zjistil, že žalobci byl dne 15. 3. 2023 uložen kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 10 dnů nepodmíněně, a to za jednání, které je v rozhodnutí popsáno takto: „Dne 2. 2. 2023 mezi 9:30 a 11:00 hodin se uskutečnila eskorta do Městské nemocnice Ostrava-Fifejdy za účelem lékařského vyšetření odsouzeného M. Z. na neurologii. Odsouzený Z. po celou dobu eskorty nespolupracoval, neplnil příkazy eskortní skupiny, choval se arogantně, vyhrožoval a zasahoval do donucovacích prostředků tak, že vyvíjel tlak na přiložené předváděcí řetízky s úmyslem o poškození.“. V odůvodnění je uvedeno, že jednání odsouzeného bylo jednoznačně prokázáno úředními záznamy velitele eskorty a člena eskorty. Jak soud zjistil, v úředním záznamu velitele eskorty ze dne 2. 2. 2023 je uvedeno, že společně se členem eskorty nejprve prováděli osobní prohlídku žalobce, při níž zjistili, že žalobce má na sobě

civilní oblečení – mikinu. Žalobce trval na tom, že si mikinu ponechá na sobě, a uzamknul ji do skříňky až po vysvětlení, že po dobu eskorty musí mít jen ústavní svršky. Následně člen eskorty přiložil žalobci pouta na ruce a na nohy, při přikládání nožních pout se žalobce začal chovat nevybíravě, uvedl, že na to nemají právo a že si bude stěžovat. Podle velitele eskorty žalobce také uvedl: „Nechcete si mě s tím i vyfotit!“. Žalobci bylo sděleno, že je poután v souladu s denním rozkazem a propustkou. Následně si žalobce sedl ve vozidle do prostoru pro příslušníky eskorty a na výzvu, nechť si sedne na místo pro odsouzené, odpověděl, že zůstane sedět u okna, chce se koukat ven. Do určeného prostoru se žalobce přemístil až po opakované výzvě. V čekárně před ordinací neustále vyvíjel tlak na předváděcí řetízky opačným směrem a vyjadřoval se, že si bude stěžovat, že se příslušníků nebojí. Druhý člen eskorty v úředním záznamu ze dne 3. 3. 2023 popsal shodně okolnosti osobní prohlídky a průběh poutání žalobce (pouze bez věty o focení), také chování žalobce v autě a v čekárně. Navíc uvedl, že se žalobce při cestě z auta do čekárny začal cukat, nešel spořádaně vedle člena eskorty. Člen eskorty si nevzpomínal, že by během eskorty slyšel nějaké vulgarismy od odsouzeného nebo od příslušníků. Žalobce k těmto úředním záznamům uvedl, že se choval podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, pokynů příslušníka uposlechl vždy na první výzvu, naopak příslušníci reagovali přehnaně a podrážděně. Příslušník mu neúměrně stáhl řetízek na holé kůži, vedl ho nervózně a rychle, takže mu žalobce nestačil v chůzi. Žalobce se necítí být vinen, naopak se ještě příslušníkovi omluvil, i když ten ho tituloval „ty zkurvený zmetku“. Proti rozhodnutí ze dne 15. 3. 2023 podal žalobce stížnost, o níž bylo rozhodnuto napadeným rozhodnutím žalovaného dne 23. 3. 2023. Ve stížnosti žalobce podrobně uvedl k osobní prohlídce, že byl vyzván ke svlečení termotrička, na to řekl, že se léčí s neuralgií trigeminu a musí být co nejvíce v suchém teple. Dozvěděl se, že v autě se topí, a uposlechl dozorce. Při přikládání pout na nohy se zeptal, jestli je to nutné, když je ve výkonu trestu jen za přečin jízdy pod vlivem návykové látky. Pouta si nechal přiložit bez jakéhokoli odporu či řečí. Při nástupu do vozu ho dozorce nepoučil, kam si má sednout, takže si sedl k oknu. Poté, co na něj dozorce začal hulákat, zaujal žalobce na první příkaz místo v zadní části vozu. Při přechodu do budovy nemocnice žalobce nestíhal dozorcovo tempo, zeptal se ho, jestli je nutné takto neurvale škubat a škrtit mu řetízek na holé kůži, načež se dočkal odpovědi „ty zk...“ (viz výše – pozn. soudu). Žalobce dále poukázal na zcela bezproblémový dosavadní výkon trestu včetně kázeňské odměny. V odůvodnění rozhodnutí ze dne 23. 3. 2023 se žalovaný vypořádal s argumentací žalobce jedinou větou – považoval za rozhodující důkazní hodnotu zjištění velitele a člena eskorty vzhledem k důvěryhodnosti pracovníků věznice, kteří jsou vázáni služební přísahou.

6. Z judikatury vyplývá, že rozhodnutí o kázeňském trestu podle § 46 odst. 3 písm. g) zákona o VTOS patří mezi rozhodnutí, která představují výrazný zásah do základních práv a svobod odsouzeného nad meze stanovené zákonem o VTOS – proto také podléhají soudnímu přezkumu (srov. především nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010 sp. zn. Pl. ÚS 32/08). Kázeňské řízení je ve smyslu evropské judikatury svojí povahou řízením trestním, kde je plně na rozhodujícím orgánu, aby i bez návrhu zjišťoval všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch obviněného. Je povinností správního orgánu rozhodujícího o kázeňském trestu zjistit náležitým způsobem skutkový a právní stav (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 83/2013 - 34). Ostatně, podle § 47 odst. 1 věty první zákona o VTOS, kázeňský trest lze uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Na samotné řízení o kázeňském trestu se podle § 76 odst. 1 zákona o VTOS nevztahuje zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“). Jelikož však zákon o

VTOS neobsahuje úpravu odpovídající základním zásadám činnosti správních orgánů, uplatní se podle § 177 odst. 1 správního řádu i v tomto řízení § 2 až 8 správního řádu. Podle § 3 správního řádu je povinností správního orgánu postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. I přesto, že na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné s rozhodnutími správních orgánů nebo soudů, neboť v kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznicích v reálném čase (viz např. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2008 sp. zn. I. ÚS 1785/08 nebo ze dne 4. 2. 2010 sp. zn. II. ÚS 3239/09), je třeba, aby taková rozhodnutí splňovala minimálně základní náležitosti rozhodnutí o správním trestání.

7. V daném případě je skutkový stav v rozhodnutí ze dne 15. 3. 2023 popsán příliš obecně, takže neumožňuje řádné přezkoumání („choval se arogantně“, „vyhrožoval“, „vyvíjel tlak...s úmyslem o poškození“ – míněno poškození řetízku nebo sebe? – pozn. soudu). Popsaný skutkový stav dále neodpovídá ani údajům uvedeným samotnými příslušníky žalovaného. Ze správního spisu nevyplývá, že by žalobce „po celou dobu eskorty“ nespolupracoval či „neplnil příkazy“ eskortní skupiny. Oba příslušníci eskorty totiž uvedli, že žalobce po vysvětlení ponechal svou mikinu ve skřínce, stejně tak si ve vozidle přesedl z místa, které původně obsadil. Nedá se tedy tvrdit, že by žalobce (vůbec) neplnil (žádné) příkazy. Žalobce ve stížnosti uvedl množství konkrétních tvrzení, jimž nelze upřít určitou logiku (především ohledně jeho onemocnění, a v té souvislosti se snahou nechat si mikinu, nebo ohledně rychlosti chůze ztížené přiloženými donucovacími prostředky na nohou). Žalovaný v rozhodnutí zcela ignoroval jakékoli vyjádření žalobce, jeho námitky nevypořádal žádným způsobem a pouze lakonicky uvedl, že pracovníci věznice jsou pro něj důvěryhodnější. I kdyby soud „odmocnil“ vyjádření příslušníků eskorty na jedné straně a vyjádření žalobce na straně druhé o jistou pochopitelnou emoční složku, ani jedno z rozhodnutí žalovaného neobstojí. S žalobcem je tak třeba souhlasit v tom, že jeho jednání je popsáno zcela vágně, v rozhodnutí absentuje důkazní základ a nikdo se nezabýval vyhodnocením žalobcových argumentů. K žalobní námitce svědectví zdravotnického personálu soud toliko uvádí, že žalobce dosud netvrdil, že by vytýkanému jednání v čekárně či kdekoli jinde byl přítomen zdravotnický personál. Pokud jde o dosavadní žalobcovo chování (kázeňské tresty, odměny), bylo by předčasné se k tomu vyjadřovat, když v řízení o kázeňském přestupku není vyjasněn ani skutkový stav (viz § 58 odst. 5 vyhlášky č. 345/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů).
8. S ohledem na výše uvedené soud zrušil rozhodnutí obou stupňů pro vady v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s.
9. Procesně úspěšný žalobce má v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. nárok na náhradu nákladů řízení, které v daném případě představuje zaplacený soudní poplatek 3 000 Kč a náklady právního zastoupení za 3 úkony právní služby (převzetí věci, sepsání žaloby, replika) po 3 100 Kč a 3 režijní paušály po 300 Kč. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí, uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku, a to k rukám právního zástupce žalobce.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může se oprávněný domáhat nařízení výkonu rozhodnutí.

Ostrava 14. prosince 2023

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu